Suvestinė redakcija nuo 2019-04-25

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. 2-77, i. k. 107301MISAK00D1-717

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL MEDŽIŲ IR KRŪMŲ VEISIMO, VEJŲ IR GĖLYNŲ ĮRENGIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2007 m. gruodžio 29 d. Nr. D1-717
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (Žin., 2007, Nr. 80-3215) 22 straipsnio 1 dalimi,

t v i r t i n u Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisykles (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-717
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2016 m. rugpjūčio 24 d. Nr. D1-565 redakcija

MEDŽIŲ IR KRŪMŲ VEISIMO, VEJŲ IR GĖLYNŲ ĮRENGIMO TAISYKLĖS

1. Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo reikalavimus.

2. Šie reikalavimai taikomi veisiant medžius ir krūmus, įrengiant vejas ir gėlynus visoje valstybinėje žemėje. Privačioje žemėje veisiant medžius ir krūmus privaloma vadovautis 5.1, 5.5, 8.1–8.3 papunkčių ir 7 punkto reikalavimais.

3. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **dirva** – viršutinis dirbamosios žemės sluoksnis;

3.2. **gyvatvorė** – tanki vienos ar kelių eilių krūmų ar medžių juosta;

3.3. kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme vartojamas sąvokas.

4. Veisiant medžius ir krūmus, įrengiant vejas ir gėlynus, privaloma vadovautis Sodmenų kokybės reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-674 „Dėl Sodmenų kokybės reikalavimų patvirtinimo“. Sodmenų kokybės reikalavimų 4.4 ir 4.5 papunkčiuose nurodytų reikalavimų lapuočiams ir spygliuočiams medžiams galima netaikyti sodinant želdinius valstybinėje ir savivaldybei priskirtoje žemėje visuomeninių akcijų, talkų metu, kai želdinių sodinimo organizatorius raštu susitaria su savivaldybe ar seniūnija arba tos žemės valdytoju ar naudotoju dėl sodinamų želdinių kiekio, rūšies, želdinių sodinimo laiko, vietos, pasodintų želdinių priežiūros ir tvarkymo.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-228, 2019-04-24, paskelbta TAR 2019-04-24, i. k. 2019-06684

5. Medžiai ir krūmai veisiami:

5.1. medžiai – ne arčiau kaip 10 m atstumu, krūmai, aukštesni kaip 2 m – 2,5 m atstumu, kiti krūmai – 1,5 m atstumu nuo daugiabučių gyvenamųjų pastatų sienų su langais, išskyrus teritorijas tarp pastatų ir gatvių ar kelių;

5.2. medžiai – ne arčiau kaip 5 m atstumu, krūmai – 1,5 m atstumu nuo pastatų (išskyrus nurodytus 5.1 papunktyje) sienų;

5.3. medžiai – 4 m atstumu nuo apšvietimo tinklo ar inžinerinių statinių atramų;

5.4. medžiai – ne arčiau kaip 3 m atstumu, krūmai – 1 m atstumu nuo atraminių sienelių papėdės išorinės pusės;

5.5. šių taisyklių priede nurodytu mažiausiu leistinu atstumu iki kaimyninio sklypo ribos, kai želdiniai veisiami be šio sklypo savininko, valdytojo ar įgalioto asmens sutikimo raštu;

Papunkčio pakeitimai:
Nr. D1-228, 2019-04-24, paskelbta TAR 2019-04-24, i. k. 2019-06684

5.6. nuo požeminių inžinerinių tinklų ir objektų, neišvardintų 5.1–5.5 papunkčiuose, sodinami kaip reglamentuota Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (toliau – Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos) arba aplinkos ministro įsakymais patvirtintuose statybos techniniuose reglamentuose, kuriuose yra nurodomi medžių ir krūmų sodinimo atstumai.

6. Sodinant gatvės želdinius vietoje anksčiau augusių, nebūtina laikytis atstumų, nurodytų 5.1–5.6 papunkčiuose, jei tai nekelia pavojaus žmonėms, eismo saugumui ir statiniams ar sodinama pritaikius technologijas, apsaugančias statinius nuo augalo šaknų.

7. Prie gatvių, vietinės reikšmės kelių, dviračių ir pėsčiųjų takų, šaligatvių medžiai ir krūmai sodinami, kaip reglamentuoja statybos techninis reglamentas STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. D1-933 „Dėl statybos techninis reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“ patvirtinimo“.

8. Medžius ir krūmus draudžiama veisti:

8.1. vietose, kuriose Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose įrašytas draudimas sodinti medžius ar krūmus;

8.2. melioracijos griovių ir vandens telkinių dugnuose, melioracijos griovių ir pylimų šlaituose;

8.3. kapavietėse ir kapinėse nesuderinus su savivaldybe ar seniūnija, išskyrus krūmus iki 1 m aukščio;

8.4. valstybinėje žemėje, nesuderinus su savivaldybe ar seniūnija arba tos žemės valdytoju, naudotoju ar neturint įgaliojimų tame sklype tvarkyti želdinius.

Papunkčio pakeitimai:
Nr. D1-604, 2016-09-12, paskelbta TAR 2016-09-12, i. k. 2016-23530

9. Veisiant medžius ir krūmus, jie gali būti sodinami:

9.1. su šaknų sistema, susiformavusia konteineriuose (žymima Cx, kur x – konteinerio talpa litrais) juos išimant iš konteinerių;

9.2. su plikomis šaknimis (žymima BG – be žemės gumulo);

9.3. su žemės gumulu, įrištu į medžiagą, kuri prilaiko žemes prie šaknų (žymima – SG).

10. Konteineriuose išauginti medžiai ir krūmai ir su žemės gumulu sodinami visu šiltuoju metų laiku (pavasarį, vasarą ir rudenį).

11. Medžiai ir krūmai plikomis šaknimis sodinami ne vegetacijos metu (iki pumpurų sprogimo pradžios ir nuo lapų kritimo lapuočiams arba nuo visiško pumpurų susiformavimo ir stiebelių sumedėjimo spygliuočiams), išskyrus višžalius, kurie sodinami pavasarį, žemei įšilus, rudenį (geriausiai rugsėjo mėnesį), kad spėtų įsišaknyti.

12. Sodinant visais atvejais kasamos 25–50% platesnės ir gilesnės sodinimo duobės už šaknų sistemos matmenis, duobės plotį ir gylį parenkant atsižvelgus į medžio ar krūmo rūšiai būdingą šaknų vystymąsi.

13. Pasodintas medis ar krūmas užpilamas neužterštu dirvožemiu, atitinkančiu agrocheminius reikalavimus sodinamai medžio ar krūmo rūšiai. Dirvožemį galima pagerinti priedais, kurie skatina šaknų vystymąsi ir pagerina augalo prigijimą.

14. Prireikus transformuoti žemės paviršių (pažeminti arba paaukštinti), jis žeminamas arba aukštinamas ne daugiau kaip 30 cm. Žeminamas arba aukštinamas žemės paviršius negali būti arčiau medžio lajos projekcijos išorinės linijos.

15. Sodinant medžius šaligatvyje ar kitoje nepralaidžioje orui ir vandeniui vietoje ar pertvarkant dangą prie augančių medžių, būtina palikti pralaidžias orui ir vandeniui ne mažesnes kaip 1,5x1,5 m keturkampes ar 1,5 m skersmens apvalias ar ne mažesnes kaip 2 m^2 ploto kitos formos aikšteles. Pertvarkant dangą po medžiais, kurių skersmuo daugiau kaip 0,5 m, aikštelės kraštas turi būti ne arčiau kaip 0,5 m nuo medžio kamieno. Aikšteles galima užberti ne storesniu kaip 3–5 cm storio akmenėlių ar skaldos sluoksniu arba pridengti grotelėmis.

16. Pasodinti medžiai, siekiant juos apsaugoti nuo vėjo sukeliamos šaknų vibracijos, tvirtinami:

16.1. prie 1, 2 ar 3 kuolų (prie kiekvieno atskirai), įgilintų ne mažiau kaip 60 cm į duobės dugną, tam tikslui gaminamais guminiais diržais. Kad nebūtų pažeista medžio žievė, naudojami

diržai su atitolinimo fiksatoriais. Kai naudojamas tik vienas kuolas, jis kalamas vyraujančių vėjų pusėje (Lietuvoje – pietvakarių);

16.2. lynais tvirtinami pasodinti (persodinti) dideli medžiai. Vieta, kur lynas liečiasi su kamienu, turi būti apsaugota, kad nesužeistų kamieno.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-604, 2016-09-12, paskelbta TAR 2016-09-12, i. k. 2016-23530

17. Pasodinus medį, aplink medžio kamieną ne mažesniu kaip 1,5 m atstumu nuo jo iš dirvožemio suformuojamas 7–8 cm aukščio žemės kauburėlis, siekiant sulaikyti laistymo ir kritulių vandenį nuo nutekėjimo į šalis.

18. Įveisiant gyvatvores, medžiai ar krūmai sodinami taip:

18.1. žemoms (0,6–1 m) gyvatvorėms parenkami žemaūgiai krūmai ir sodinami kas 20-25 cm;

18.2. vidutinio aukščio (1,1–2 m) gyvatvorėms augalai sodinami kas 30–40 cm;

Papunkčio pakeitimai:
Nr. D1-604, 2016-09-12, paskelbta TAR 2016-09-12, i. k. 2016-23530

18.3. aukštoms (aukštesnėms kaip 2 m) gyvatvorėms – kas 50–70 cm;

18.4. dviejų ar trijų eilių gyvatvorės sodinamos šachmatų tvarka.

19. Vejos tipai:

19.1. dekoratyvinė;

19.2. sportinė;

19.3. paprastoji.

20. Vejos įrengimo būdai:

20.1. naujos vejos sėjimas;

20.2. esamos gerinimas;

20.3. ritininės vejos klojimas;

20.4. vejas pakeičiančių dekoratyviųjų augalų sodinimas.

21. Įrengiant vejas, reikalinga:

21.1. parinkti vejos tipą ir jos įrengimo būdą;

21.2. paruošti žemę (dirvą):

21.2.1. sėtinėms vejoms sunaikinti seną augaliją;

21.2.2. atlikti žemės gerinimo darbus (tręšti, gerinti dirvos mechaninę sudėtį);

21.2.3. paruošti tinkamą dirvos sluoksnį – paprastosioms vejoms ne seklesnį kaip 10 cm, dekoratyviosioms vejoms – 15–20 cm, o sportinėms vejoms – 20–25 cm;

21.3. pasirinkus vejos įrengimo būdą, nurodytą 20.1 ar 20.2 papunkčiuose, pasėti žolių sėklų mišinį, pritaikytą vejos tipui;

21.4. pasirinkus vejos įrengimo būdą, nurodytą 20.3 papunktyje, kloti ritininę vejį, atitinkančią pasirinktą vejos tipą;

21.5. pasirinkus vejos įrengimo būdą, nurodytą 20.4 papunktyje, sodinti ar sėti pasirinktus dekoratyviuosius augalus.

22. Įrengiant vejas negalima pažeisti medžių ir krūmų, augančių teritorijoje, kur įrengiama veja, ar šalia jos, šaknų.

23. Įrengiant gėlynus reikia:

23.1. pasirinkti sodinamas gėles (vienmetes ar daugiametes);

23.2. paruošti dirvos, tinkančios pasirinktų gėlių sodinimui (pagal dirvos tipą) sluoksnį:

23.2.1. vienmetėms gėlėms – ne seklesnį kaip 18–20 cm;

23.2.2. daugiametėms gėlėms – ne seklesnį kaip 20–40 cm.

24. Įrengiant gėlynus negalima pažeisti medžių ir krūmų, augančių teritorijoje, kur įrengiamas gėlynas, ar šalia jos, šaknų.

25. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šių taisyklių reikalavimus, atsako teisės aktų nustatytas tvarka.

Priedo pakeitimai:
Nr. D1-565, 2016-08-24, paskelbta TAR 2016-08-24, i. k. 2016-22625

Medžių ir krūmų veisimo,
vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių
priedas

MAŽIAUSI LEISTINI ATSTUMAI IKI KAIMYNINIO SKLYPO RIBOS, KAI ŽELDINIAI VEISIAMI BE ŠIO SKLYPO SAVININKO, VALDYTOJO AR ĮGALIOTO ASMENS SUTIKIMO RAŠTU

Eil. Nr.	Veisiamas medis, krūmas, gyvatvorė	Sklypo pusė (azimutas vizuojant iš sklypo centro)	Mažiausias leistinas atstumas iki kaimyninio sklypo ribos, m
1.	medžiai ir krūmai rūšių, kurių individai gali užaugti aukštesni kaip 3 m arba formuojami aukštesni kaip 3 m	šiaurinė pusė (tarp 315° ir 45°)	5
		kitos pusės	3
2.	medžiai ir krūmai rūšių, kurių individai gali užaugti nuo 2 iki 3 m aukščio arba formuojami iki 3 m aukščio	visos pusės	2
3.	medžiai ir krūmai rūšių, kurių individai gali užaugti iki 2 m aukščio arba formuojami iki 2 m aukščio	visos pusės	1
4.	gyvatvorė, skirianti kaimyninius sklypus, formuojama iki 2 m aukščio	pietinė pusė (tarp 135° ir 225°)	1
5.	gyvatvorė, skirianti kaimyninius sklypus, formuojama iki 1,3 m aukščio	visos pusės	1

Papildyta priedu:
Nr. D1-228, 2019-04-24, paskelbta TAR 2019-04-24, i. k. 2019-06684

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-565, 2016-08-24, paskelbta TAR 2016-08-24, i. k. 2016-22625
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. D1-717 „Dėl Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-604, 2016-09-12, paskelbta TAR 2016-09-12, i. k. 2016-23530
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. D1-717 „Dėl Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-228, 2019-04-24, paskelbta TAR 2019-04-24, i. k. 2019-06684
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. D1-717 „Dėl Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo